მუშათა ყველა ქვეყნის გაერთიანდით!

კომუნისტი

ცენტრალურ და თბილისის კომიტეტის და სრ. საქ. მ., გ. წ. არ. და მატრ. დეპ. საბ. ფაკის ორგანო.

რედაქციის: ბულვარი, კრუზენშტერნის ქ. № 4. მე-6 სართული

მთავარი კანტორა: ბულვარი, რუსთაველის ბრ. № 8. მე-2 სართული ტელეფ. 6—43

რედაქციაში საქმისთვის მიღებას აცხადებენ ყოველდღე ჯერადა კვირა-უქმეს დღეებისა 2-დან 3 საათამდე

ტელეფ. ნომერები რედაქტორის 14—76. მმართველის 10—58

ფასი: ნომერი თვიური ფასი: საქართველოში 230.000 მ. სხვა საბჭოთა რესპუბლიკებში 1200 მ. 1922 წ. ნომერი განცალკევებულ—50 ათ. მ. ნომერი ლენინგრადის სტრიქონი. საშეღლოვიერო განცხადება 1 ფიზ. მ.

დღიური

ამხ. ლენინის ჯანმრთელობის მდგომარეობა შეცვლილია.

ოსმალეთში: ქემალ-ფაშა კონტრრევოლიუციონერ ბანდელიერების წინააღმდეგ, ხამოკალაკი ტყვეების დაბრუნებაზე.

რუსია ოკუპაციაში: ერიის შეკითხვა - გერმანიასთან მოლაპარაკების შესახებ, ოკუპაცია ხასარგებლოა ... ვ. ... ბის, რეკლინგაუზენის რაიონში ფრანგების მიერ დაკავებულ მაღაროებში გაიფიცა 15 000 მუშა.

ინგლისში: ბურჟუაზიის ბრძოლა უმუშევრობასთან, ხოფლის მუშების გაფიცვა, ახალი ხაიდუმლო ხტამპის აღმოჩენა დუბლინში.

№ 72 შაბათი, 31 მარტი 1923 წ. ყოველდღიური გაზეთი ფასი 10,000 მან. № 7

ინგლისი და რურის ოკუპაცია

რურის საკითხი ისევ დგას საერთაშორისო პოლიტიკის ცენტრში.

ჩვენ ამ ჟამად გვინდა ყურადღება მივაქციოთ ინგლისის პოზიციას საფრანგეთის „ეაჩალურ პოლიტიკისადმი, რომელიც რურის ოლქის ოკუპაციაში გამოიხატა.

ამ საკითხის შესახებ დიდბრიტანეთის თემთა პალატაში გაიმართა საგულისხმო კამათი, რომლის მოკლე ანგარიში ჩვენ გუშინ გვქონდა მოთავსებული—„ეზეთში.

გერმანიასთან დამოკიდებულების საკითხში ბევრი ხანია თავი იჩინა უთანხმოებამ ინგლის-საფრანგეთ შორის.

ჯერ კიდევ ვერსალის ხელშეკრულება თვით ლოიდ-ჯორჯს,—როგორც ეს შემდეგ გამოაშკარავდა,—მიეჩნდა განუზორკიელებელ ოცნებად და ამასთან დამლუპველად არა მარტო გერმანიის, არამედ მთელი ბურჟუაზიული ევროპისთვის. თუმცა ამან ხელი არ შეუშალა ინგლისის ყოფილ პრემიერს კვერი დაეკრა ამ „ზავისათვის“.

შემდეგ ლონდონის მთავრობამ რამოდენიმეჯერ წამოაყენა საკითხი ვერსალიან გერმანიაზე წამოკიდებული სამძიმის ცოტად მაინც შემსუბუქების შესახებ.

როცა ამ ბოლო დროს, მიმდინარე წლის პირველ თვეებში, რეპარაციის საკითხმა უაღრესად მწვავე ხასიათი მიიღო, შედეგ მოკავშირეთა თათბირი ჯერ ლონდონში მერე პარიზში. და აქ უფრო ცხადი გახდა ინტერესთა წინააღმდეგობა, რომელიც არსებობს ინგლის საფრანგეთ შორის. საფრანგეთი არაკითარ დათმობაზე არ წავიდა, პირიქით მისი პრეტენზიები უფრო გადაპარბებული აღმოჩნდა, ვინემ ამას ჭკულისმომბმს ვერსალი ხელშეკრულება. მან ახალ ახალი გარანტიები მოითხოვა გერმანიისაგან, რომელთა მიღება უდრის უკანასკნელის პოლიტიკურ დამონებას და სრულ ეკონომიურ განადგურებას.

საფრანგეთის ასეთი შეურიგებელი პოზიციის გამო აღნიშნული თათბირები პირდაპირ სასკანდალო მარცხით დათავდა. „მოკავშირეებმა“ აქვერ მიაღწიეს მოჩენებითი შეთანხმებასაც კი, რაც ოფიციალურადაც [illegible] თათბირების დაშლისას.

ამის შემდეგ, როგორც ვიცით, საფრანგეთი დაადგა დამოუკიდებელი მოქმედების გზას, ის შეესია გერმანიას და დაიპყრო რურის ოლქი, სადაც დღესაც ბატონობს და განაგრძობს უსასტიკეს რეპრესიებს.

ინგლისი საფრანგეთის ამ ნაბიჯის წინააღმდეგია, რა თქმა უნდა, თუმცა მას დღემდე უჭავია ლოდინის პოზიცია.

ლონდონის მთავრობის წარმომადგენელმა თემთა პალატაში ერთხელ კიდევ ოფიციალურად დაადასტურა „ლრმა და გარდუვალი წინააღმდეგობა“, რომელსაც ადგილი აქვს ინგლის-საფრანგეთ შორის გერმანიის და კერძოდ რურის საკითხში. ბალდუინმა (მთავრობის წარმომადგენელი) შემდეგ აღნიშნა, რომ „ს ფრანგეთი აკეთებს და ფიქრობს განგრძოს ის, რასაც ჩვენ ჯერ კიდევ ორი წლის წინად გაუბოდით.

გარდა ამისა საფრანგეთმა დაამტკიცა, რომ მას არ სურს მიიღოს რაიმე შუამავლობა და საფრანგეთის ასეთი პოზიცია სპობს შესაძლებლობას მიღებულ იქნას ამა თუ იმ საშუალებათ რაიმე შეთანხმება“.

საკითხავია, რატომ იჩენს ინგლისი ასეთ „ლმობიერებას“ გერმანიის მიმართ და რატომაა ის წინააღმდეგი საფრანგეთის მიერ გერმანიის დაძაბვისა?

ცხადია, რომ ეს მოსდის მას არა უპირველეს სამართლიანობის და ჭეშმარიტების მოტივებით.

საფრანგეთი თავისი იმპერიალისტური პოლიტიკით საფრთხეს უმზადებს ინგლისის ბურჟუაზიის ფრიად ძვირფას და სასიცოცხლო იატერესებს.

ეს აღნიშნული იყო თემთა პალატის ხსენებულ სხდომაზეც.

რურის ოლქის ოკუპაციის გამო თემთა პალატაში შეკითხვას შემტანმა ნაციონალ-ლიბერალების ორატორმა სთქვა: „ოკუპაცია ძალიან ბევრ გავლენას აზდენს ინგლისის ეკონომიურ ცხოვრებაზე და იქედან უნდა ვიფიქროთ, რომ ინგლისის მთავრობა ვალდებულია ნაბიჯებს, რათა უკეთესი პირობები მოუპოვოს ინგლისის ბაზარს რურში. სანამ ოკუპაცია ბოდენ უტოპიურად, ყოველ შემთხვევაში ცარიელი ლაყბობის საზღვრებს მაინც ვერ სცილდებოდენ, ახლა საბჭოთა ხელისუფლების მუშაობის დღის წესრიგში დგანან, დგანან არა იეორიულად, არამედ როგორც რეალური ფაქტი, როგორც დაწყებული მუშაობა მხარის სამეურნეო აღმშენებლობაში. ეხლა საბჭოთა მთავრობის ყურადღება მიპყრობილია ძლიერი სპჰაერო ფლოტის შექმნაზე. და ჩვენ ვხედავთ, რომ ლოჰუნგის შემდეგ მშობიარე მასების მთელი ნებისყოფა, მთელი ენერგია შეგროვდა საბჭოთა რესპუბლიკების ცხოვრებისათვის, მისი ეკონომიური აღმშენებლობისათვის და თვით მისი არსებობისათვის მეტად მნიშვნელოვან საკითხზე. ადუღდა ცოცხალი მუშაობა საბჭოთა მიწა წყლის ყველა კუნჭულებში და ჩვენ ყოველ დღე ვიღებთ სასახარულო ცნობებს იმის შესახებ, თუ როგორის ხალისით და ენტუზიაზმით აშენებენ თავის საჰაერო ფლოტს საბჭოთა რესპუბლიკების ყველა მშრომელები. ამიერ-კავკასიის მშრომელნი ამ საქმეში უკან არ რჩებიან, შეიძლება ითქვას, რომ ისინი წინა-რიგებში დგანან და უთანასწორდებიან მოსკოვსა და უკრაინას. 28 მარტს იშვა ამიერ-კავკასიის საბჭოთა ფედერატიული სოციალისტური რესპუბლიკის საჰაერო ფლოტი.

საჰაერო ფლოტის შესაქმნელათ არსებულმა საირიცხავო ბიუროს ამ დღეს ბევრი საბალხო კომისარიატების, ორგანიზაციების და დაწესებულებების პასუხისმგებელ წარმომადგენლებთან ერთად საფუძველი ჩაუყარა თავისი მიზნის რეალურათ განხორციელებას. მოეწყო ამ ერკავკასიის საბჭოთა ფედერატიული სოციალისტური რესპუბლიკის საჰაერო ფლოტის აქციონერული საზოგადოება.

საერთო საპაიო ფონდი ამ მიზნისათვის განზრახულია 1.000.000 ოქროს მანეთი. იმავე დღეს ხელის მოწერამ მოგვცა 500.000 მანეთამდი, რის გამო კრებამ დაადგინა ჩათვალოს თავისი თავი დამფუძნებელათ და აირჩია საორგანიზაციო ბიურო, რომელშიც შეიყვანენ ამხანაგები: გუსეინოვი, ეგოროვი, ჯუკაჩევი, შიუკოვი, გაჯინსკი, პოლეტაევი, ბოგდანოვი, სტურუა და იოანსიანი.

საორგანიზაციო ბიუროს დაევალა დარჩენილი პაპების რეალიზაცია, საზოგადოების ყველა ანგარიშების და წესდების შედგენა და საჰაერო ხაზების გამომუშავება. საქმე დაიწყო ჩვენ ღრეჩეთ ვართ დარწმუნებული, რომ ამიერ-კავკასიის მთელი მშობიელი მასები, აგრეთვე ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკების ყველა მოქალაქენი, რომლებიც გრძნობენ ამ ფაქტის მნიშვნელობას და გულწრფელათ უსურვებენ მას გამარჯვებას და სურთ თანაშრომლობა ამ საქმეში, გააძლიერებენ დაბადებული „წითელი ფრინველების“ ახალგაზრდა ორგანიზმს „ამიერ-კავკასიის ს. ფ. ს. რესპუბლიკის საჰაერო ფლოტის აქციონერული საზოგადოების“ საპაიო საქმეში ენერგიული მონაწილეობით, რომ მიიღონ შესაძლებლობა ნათლათ დანახონ ჰაერის დაპყრობის საქმეში მიღწეული შედეგები. ჩვენ ბევრი ვიმუშავეთ და ცხოვრებაში გავატარეთ ჩვენი სურვილები.

ჩვენ მივეცით სინათლე „წითელ ფრინველებს“. ახლა ყველაფერი შენზეა დამოკიდებული ხაბჭოთა მიწა-წყლის მუშა, ეღეხო და პატიოსანი მოქალაქე:

წინ კულტურისა და პროგრესისაკენ.

ა. ეგოროვი.

სასოფლო მეურნეობა და აგრონომიული დახმარება

დღეს ყველასთვის ცხადია, რომ სოფლის მეურნეობა ჩვენში ძალიან დაბალ საფეხურზე სდგას და ეს იმ ქვეყანაში, სადაც 85 პროც.—90 პროც. მცხოვრებლებისა მისდევენ სოფლის მეურნეობას. თუმცა ზემოთ მოყვანილ დებულებას მტკიცება არა სჭირდება, მაგრამ შესადარებლათ მოვიყვან ცნობას საშუალო მოსავალისას სხვა და სხვა ქვეყნებში. (იხ. ლოტინი „სასოფლო მეურნეობა“).

	ხორბლის საშუალო მოსავალი ერთ დესეტინაზე.
ბელგია . .	128,5 ფ.
იაპონია . .	115.7 „
ინგლისი . .	123.4 „
ნოვეგია . .	120,2 „
ამერ. შეერთ. შტატები	83 2 „
საფრანგეთი . .	80.5 „
გერმანია . .	77,8 „
სერბია . .	50,2 „
რუსეთი . .	38,8 „
საქართველო . .	45 5 *)

ჩვენ ვხედავთ, რომ საქართველოში ხუთ ჯერ ნაკლები მოსავალია, ვიდრე ინგლისში. სასოფლო მეურნეობის ჩამორჩენას სხვა და სხვა მიზეზი აქვს წარსულ ეკონომიურ - პოლიტიკურ წყობილებაში და დღეს ამაზე არ ვლაპარაკობთ...

ამ ჟამათ კი საქართველოში მთელი მიწა წყალი და სახელმწიფო ხელისუფლება მშრომელთა ხელშია და ამიტომ უნდა გამოვნახოთ საშუალება მეურნეობის აღორძინების, სოფლის ეკონომიურათ გამაგრებისა. ვსაც უნახავს ჩვენში მიწის დამოშავების ტეხნიკა, სამეურნეო იარაღის მუშაობა, თვალი, რომელთაც ითესება მინდვრები,—ის დამეთანხმება, რომ საქართველოში შესანიშნავი ბუნებრივი პირობები ყოფილა მეურნეობისა, როდესაც ასეთ დამუშავებას მოსდევს შედეგათ 40—50 ფ. ხორბალი დესეტინაზე.

როგორია ამჟამათ მდგომარეობა?

დადგა გაზაფხული. გლეხკაცობა გაფაციცებით დაეწყოფა მინდვრის მუშაობას ის ხნავს, თესავს, ფარცხავს. მაგრამ ბევრს მათგანს არა აქვს თესლი, ინვენტარი, ბალ-ვენსების საწამლე მასალა, აპარატები და სხვა. ყველა ამას დღეს მთავრობა ცხადია ვერ მიაწვდის მას საჭირო რაოდენობით. (შემდეგში ეს უნდა იკისროკოოპერატივებმა ან საკრედიტო ამხანაგობებმა, რომელიც ფეხს იკიდებს ახალ საფუძველით ამ უკანასკნელ დროს რუსეთის (ცხოვრებაში), მაგრამ ადგილობრივი მაზრის აგრონომიული ორგანიზაცია კი უნდა დაეხმაროს მათ, რითაც შეუძლია.

აგრონომიული დახმარების მოწყობა სოფლათ უნდა დავაყენოთ დღის წესრიგში, უნდა მივაქციოთ ამ საკითხს დიდი ყურადღება; დღეგანდელი მდგომარეობა, როცა აგრონომები აქა თუ იქ არიან და დახმარება კი არა სჩანს უნდა მოისპოს.

მიწის რეფორმა ამ ცოტა ხანში დამთავრდება და ეს რეფორმა თითქმის შუმდეგოთ ჩაივლის, თუ უწონდებულათ ვაწარმოებთ მიწის დამუშავებას, თუ ვთესეთ სიმინდი იქ, სადაც მაღალ კულტურას მეურნეობის გაჩაღებაა შესაძლებელი, ერთი სიტყვით თუ არ შეუფარდეთ ჩვენი მეურნეობა ახალ პირობებს. ამას თხოულობს ის მოსაზრებაც, რომ მიწა განაწილდა ყველა მშრომელების შორის და ამიტომ მიწის ნორმაც შემცირდა, და ეს მცირე ნორმა ვეღარ აცხოვრებს ერთ ოჯახს, თუ მან მეურნეობა არ აწარმოვა ინტენსიურათ.

მართალია ის, რომ ჩვენი ქვეყანა საერთოთ მეტათ სუსტია აგრონომიულ ძალებით და იმ დიდ როლს, რომელ[illegible] ზევით ვამბობდი, ვერ დავაკისრებთ მათ.

მაგრამ ისიც მიუღებელია, [illegible] რომ არსებული ძალები ვეღ გამოვიყენოთ და გაჭირვებულ სოფელს არ მივეშველოთ. ამ ჟამათ ისეთი მდგომარეობა არის, რომ აგრონომი ვერ იჩენს ენერგიის მაქსიმუმს, მას არა აქვს საშუალება მოაწყოს სანერგეები, სამეურნეო ლექციები, შეაკეთოს სას. სამეურნეო იარაღი ის ხელოსნების მოწყობით, საჭირენელი მინდვრების გამართვით, ბაღების და ვენახების მოვლით და სხვა. ამისათვის საჭიროა გამოცდილი პერსონალი და საოპერაციო ხარჯები.

პერსონალს შეიძლება მოუყაროთ თავი. ხარჯებს კი თავის თავათ ცხადია ვერ იკისრებს ცენტრი და საჭიროა თავის თავზე აიღონ ადგილობრივ აღმასკომებმა. ბევრ ადგილას ამ საკითხს უდგებიან „ახალი ეკონომიური პოლიტიკის“ თვალსაზრით, ეს ყოველთა მიუღებელი და დაუშვებელია მეურნეობის გაუმჯობესობა მისი ინტენსიფიკაცია არა ხდება ერთ ან ორ წელიწადს. ეხლა დახარჯული ფული ამ დარგში ლრმა კვალს სტოვებს სოფ. მეურნეობაში და თავს იჩენს მხოლოდ რამდენიმე წლის შემდეგ. ამიტომ აქ სულ სხვა თვალსაზრით უნდა მიუდგეთ აქ გაწეულ ხარჯებს და მის შემოსავალს.

საბჭოთა მთავრობამ დიდი დახმარება გაუწია მშრომელს ხალხს, როცა 400.000 ფ. თესლი მისცა მას წარსულ წელს. იმედია, რომ ისევ მთავრობა გაიონახავს სახსარს ან გზას, რომ აგრონომიული დახმარება მტკიცე ნიადაგზე დადგეს და სერიოზიულ ფაქტორათ იქცეს სოფლის მეურნეობაში.

მე არ ვამბობ, რომ ეს არის ერთადერთი საშუალება სოფლის აღორძინების საკითხში, აქ მთელი რიგი ზომებისა უნდა მივიღოთ—გზების გაკეთება, სკოლები, ბალავთიანი კრედიტის მოწყობა და სხ. მაგრამ თუ აგრო-დახმარება მკვიდრ ნიადაგზე დგაყენეთ, იგი ლრმა კვალს დასტოვებს სოფლის მეურნეობაში. ამაც ბოწმეა იტალიის, ბელგიის და თვით რუსეთის მაგალითიც, სადაც აღნიშნულმა დახმარებამ დიდი სამსახური გაუწია მშრომელ გლეხკაცობას.

ა. ჭურდანი.

*) თანახმად ს. ბიუროს ცნობებისა.

ინტერნაციონალური მოძრაობა საბჭოთა და პარტიულ აღმშენებლობაში

ამხ. ელიავას მოხსენება ამიერ-კავკასიის კომუნისტურ ორგანიზაციების მე-2-ე ყრილობაზე

ელიავა. (ტაში) ამხანაგებო, მე ეს მეორეჯერ ამ კვიაოში მართმევენ ჩემი მოხსენების შინაარსის თითქმის სამ მეთხედს. საქართველოს კომპარტიის ყრილობაზე ამხ. ორახელაშვილმა და ამ ყრილობაზე ამხ. ორჯონიძემ თავის ანგარიშებში გაანაწილეს ყველა პრინციპიალური საკითხები, რომელიც დაკავშირებულია ჩემ მოხსენებასთან.

ამიტომ მე ვფიქრობ თავი შეეკავა სრულიად ჩვენი ნაციონალური პოლიტიკის პრინციპიალურ საფუძვლების განხილვისაგან და მივუდგები ამ საკითხს მხოლოდ და მხოლოდ პრაქტიკულის თვალსაზრისით.

ორი ძირითადი ფაქტი განსაზღვრავს ჩვენ მუშაობას ნაციონალურ საკითხის დარგში. ჯერ-ერთი საბჭოთა წესწყობილების არსებობა ყოფილ რუსეთის იმპერიის მთელ ტერიტორიაზე.

მეორე—სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის და ამიერ-კავკასიის სოციალისტურ ფედერატიულ საბჭოთა რესპუბლიკის არსებობა.

საბჭოთა წესწყობილება დამყარებული საწარმოვო საშუალებათა კოლექტიურ საკუთრებაზე. ეს წესწყობილება არის ხალხთა თანასწორობის, სტიქიურ შეკავშირების და მათი ძალ ღონის გაერთიანების საფუძველი. საბჭოთა წესწყობილების საფუძველზე მყარდება საბჭოთა რესპუბლიკების მოქმედების სტიქიური გაერთიანება.

სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირი და ამიერ-კავკასიის სოც. ფედ. საბჭოთა რესპუბლიკა არის ცდა მიეცეს ამ გაერთიანებას სახელმწიფოებრივ— ორგანიზაციული ფორმები.

როგორ გადავიდეთ ჩვენ სტიქიურ გაერთიანებისაგან სახელმწიფოებრივ გაერთიანებაზე?

ჩვენ გავიარეთ ბრძოლის რამდენიმე ეტაპი, სანამ შევქმნიდით სახელმწიფოებრივ გაერთიანების უმაღლეს ფორმებს.

„პირველ პერიოდში ოქტომბრის რევოლიუციის პერიოდში, როდესაც ეროვნებათა მშრომელმა მასებმა, დამტვრიეს რა ეროვნული ჩაგრის ბორკილები, პირველად ფეხზე ადგნენ თავი დამოუკიდებლად, მაშინ როდესაც უცხოელების ინტერვენციის მუქარა ჯერ კიდევ ბევალურ საფრთხეს არ წარმოადგენდა—ხალხთა თანამშრომლობას ქონდა სტიქიური, გამოურკვეველი, ჩამოუყალიბებელი ხასიათი.

სამოქალაქო ომის ხანაში პირველ რიგში წამოიჭრა ეროვნულ რესპუბლიკების სამხედრო თავდაცვის ინტერესები და ეროვნებათა თანამშრომლობამ მიიღო აგრეთვე სამხედრო კავშირის სტიქიური ფორმა.

როდესაც სამოქალაქო ომი და ინტერვენცია დასრულდა და ჩვენ გადმარჯვებულები [illegible] ... ულ ეროვნების აღდგენას [illegible] ლისტიკური გარეშემორტყმის პირობებში, ჩვენ წინაშე დ[illegible] სიცოცხლის და სიკვდილის საკითხი.

ან გამარჯვება შეგნებულ სახელმწიფოებრივ გაერთიანების გზით, ან აუცილებელი დამარცხება.

საბჭოთა რესპუბლიკების განცალკევებული ერთმანეთისაგან დამოუკიდებელი არსებობა შეუძლებელი გახდა.

ოქტომბრის რევოლიუციის ხანის სტიქიური თანამშრომლობა, რომელიც სამხედრო კავშირად გარდაიქმნა სამოქალაქო ომის და ინტერვენციის პერიოდში, უნდა შეკრებილი ყოფილიყო სამეურნეო კავშირით.

ასე მყარდებოდა საფუძვლები სამხედრო-სამეურნეო და პოლიტიკურ კავშირსი, ასე ეყრებოდა საძირკველი მშრომელთა მრავალ ერებით დასახლებულ სახელმწიფოს იქ, სადაც წინად არსებობდა მრავალ ერებით დასახლებული სახელმწიფო, რომელიც დამყარებული იყო საწარმოვო საშუალებათა ერძო საკუთრებაზე და ხალხთა უთანასწორობაზე.

ქრონოლოგიურად ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკების გაერთიანება მოხდა საბჭ. სოც. რესპუბლიკების კავშირის დაარსებამდე ადრე.

ამიერ-კავკასია—არის მრავალ ერებით დასახლებული ქვეყანა ნაციონალური უნდობლობის და შუღლის ატმოსფერული ნაშთებით, რომელიც რევოლიუციის შემდეგ ხანაში აზნაურების და ბურჟუაზიის (მენშევიკების, დაშნაკელების და მუსავეტელების) ბატონობის დროს მივიდა ხალხთა შორის ფორმალურ ომამდე.

ამიერ-კავკასიის ხალხთა გაერთიანების აუცილებლობა ნავარაუდევი იყო, როგორც იმ ინტერესებით, რომლის შესახებ მე ზემოთ მოგახსენეთ, ის, განსაკუთრებით ნაციონალური მშვიდობიანობის უზრუნველყოფის, ერთი და სახელმწიფოებს შორის ურთიერთობათა მოწესრიგების და მათ შორის ბრძოლის და უნდობლობის საბოლოოთ აღმოფხვრის ინტერესებთან.

ჯერ კიდევ 1921 წ. ჩვენ შევადექით ამიერ-კავკასიის გაერთიანებას. ჩვენ ძალიან ფრთხილად ვსდგამდით ნაბიჯებს.

განცალკევებულად არსებულ, დამოუკიდებელ, კარჩაკეტილ საბჭოთა რესპუბლიკებიდან ჩვენ გადავედით მათ კავშირზე. ჩვენ მოვაწყეთ საკავშირო საბჭო. ჩვენ გავაერთიანეთ ის, რაც დაუყოვნებელ გაერთიანებას მოითხოვდა. დანარჩენში ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკები აბსოლიუტურად დამოუკიდებელი იყვენ.

ხოლო შემდეგ, კიდევ უფრო მეტადრო გაერთიანების მიზნით, ჩვენ გადაეცით ამიერ-კავკასიის საბჭოთა ფედ. რესპუბლიკაზე. ამას მოითხოვდა ჩვენი რესპუბლიკების მეურნეობის ინტერესები (მისი პრიმატული სასოფლო მეურნეობით) და ამ რესპუბლიკების თავდაცვის ინტერესები.

ამიერ-კავკასიის საბჭ. სოც. ფედ. რესპუბლიკა—ნახევრად ფედერატიული და ნახევრად საკავშირო სახელმწიფოა. იგი სრულიად არ გაეს საბჭოთა რუსეთს. ძალიან ხშირად ჩვენ გვისაყვედურებენ, რომ ჩვენ ვიმეორებთ რუსეთის შაბლონს, და რომ ჩვენ დ ვაარსეთ ამიერ-კავკასიის საბჭ. სოც. ფედ. რესპუბლიკა საბჭოთა რუსეთის დაგვარად. ეს სრულიად მართალი არ არის.

ორი მომენტი ასხვავებს ამიერ-კავკასიის საბჭოთა რესპუბლიკას საბჭოთა რუსეთთან.

პირველი მომენტი—საბჭოთა რუსეთი არის ფედერაციული ნაციის ფედერაცია, იმ ნაციის, რომელიც წინად მეფის, მემამულეების და ბურჟუაზიის საშუალებით სჩაგრავდა სხვა ერებს (თათრები, ბაშკირები, ყირგიზები, უზბეკები, თურქმენები, კალმაკები და სხვ.).

ამიერ-კავკასიის საბჭოთა რესპუბლიკა არის ფედერაცია იმ ერებისა, რომელნიც არასოდეს ერთმანეთს არ სჩაგრამდენ და ჩაგრული იყვენ იმავე რუსეთის ცარიზმით.

მეორე მომენტი—საბჭოთა რუსეთში არ არის რესპუბლიკები დამოუკიდებელი სახ. კომისარიატებით.

ამიერ-კავკასიის საბჭოთა ფედერატიულ რესპუბლიკაში ეროვნულ რესპუბლიკას აქვს თავისი განსაკუთრებული სამოქალაქო და სისხლის სამართლის კანონმდებლობა, საკუთარი სასამართლო ეს კი არის ის ელემენტები, რომელიც ამიერ-კავკასიის საბჭოთა ფედ. რესპუბლიკას ნახევრად საკავშიროო სახელმწიფოს ხასიათს აძლევს.

ამგვარათვე ყალიბებდა ურთიერთობა ეროვნულ უსინდისობათა მიმართ ამიერ კავკასიის რესპუბლიკებს შიგნივ, კერძოთ საქართველოში, სადაც ფეხზეფილი, აკარა და სომხეთ ოსეთი არიან ნახევრად ფედერატიული [illegible] ნახევრად საკავშირო რესპუბლიკები.

[illegible] ამიერ-[illegible] ... ფ. [illegible] ... ამიერ-კავკასიის საბჭოთა ფედ. [illegible] ... ა საქართველოს სომხეთის და აზერბეიჯანის მშრომელთა ინტერესებს?

სავსებით.

ეროვნული მშვიდობიანობა უზრუნველყოფილია, ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკები დაცული არიან გარეშე მტრებისაგან, მათ შორის სწარმოებს ნორმალური საქონლის გაცვლა-გამოცვლა, ტარდება საერთო ეკონომიური ღონისძიებანი.

არღვევს თუ არა ამიერ-კავკასიის საბჭოთა ფედ. რესპუბლიკის არსებობა რესპუბლიკების დამოუკიდებლობას ნაციონალურ კულტურულ დარგში?

სრულიადაც არა, სრული გასაჭანი არსებობს შემოქმედებისათვის ამ დარგში.

თავდება თუ არა ფართო დამოუკიდებლობა ნაციონალურ კულტურულ დარგში. საბჭედრო-პოლიტიკურ და სამეურნეო ცენტრალიზაციასთან?

„სავსებით თავსდება პრინციპში“-ო უპასუხებს ამხ. ტროცკი თავის წერილში, რომლის ზოგიერთი ადგილები მოყვანილია დღეგანდელ დეპეშებში. ჩვენ სავსებით ვეთანხმებით ამას.

სახელმწიფოებრივი მათი შეთანხმება პრაქტიკაში, ცხოვრებაში წარმოადგენს მართლაც დიდ სიძნელეს.

ამიერ-კავკასიის პირობებში ამიერ-კავკასიის საბჭ. ფედ. რესპუბლიკას ჩვენ ვსთვლით აუცილებელ და ერთად ერთ შესაძლებელ ფორმად ეროვნულ მშვიდობიანობის დასამყარებლად და მეურნეობის აღსადგენად.

მაგრამ ეს სრულიადაც არ უარყოფს შესაძლებლობას, ჯადასინჯულ იქნას გამოცდილების პრაქტიკის მიხედვით, ამიერ-კავკასიის საბჭ. რესპუბლიკის და საქართველოს, სომეთის და აზერბეიჯანის რესპუბლიკების სახელმწიფო აპარატების სტრუქტურა.

სამეფინი ურთიერთობის საკითხები ამიერ-კავკასიის საბჭ. ფედ. რესპუბლიკასა და რესპუბლიკებს შორის და გაერთიანებულ და დამოუკიდებელ სახ. კომისარიატებს შორის შეიძლება განხილულ იქნას ან ყრილობის კომისიებში ან ახლად არჩეულ საოლქო კომიტეტში.

შეიძლება დავამზადოთ მასალები პარტიის მე-12-ე ყრილობისათვის, სადაც გადაწყდება საკითხები ფედერატიულ და საკავშირო ორგანოების მოწყობის და რესპუბლიკებს შორის სახალხო კომისარიატებ-ების განაწილების შესახებ.

მე დარწმუნებული ვარ, რომ ამიერ-კავკასიის კომუნისტურ ორგანიზაციების 2-ე ყრილობა ერთსულოვნად მოიწონებს ჩვენ მუშაობას ამიერ-კავკასიის საბ. ფედ. რესპუბლიკის დაარსების საქმეში.

ვლაპარაკობ რა ამიერ-კავკასიის სახელმწიფოებრივ აღმშენებლობაზე, საჭიროა შევეხოთ წმინდა პარტიულ ამოცანებს ამ დარგში.

„კომუნისტების სპეციალურ ამოცანას ამიერ-კავკასიაში შეადგენს დაუღალავი, სისტემატიური, განუწყვეტელი ბრძოლა ნაციონალისტების მიერ ამიერ-კავკასიის ხალხთა შორის გაღვივებულ შუღლის და უნდობლობის გრძნობის წინააღმდეგ. ყოველი ასეთი გრძნობები უნდა ჩაითვალოს შავრაზმელობათ და ანტ სემიტიზმ თ“. ასეა ნათქვამი ამხ. კამენევის თეზისების 8-ე მუხლის პირველ ნაწილში.

როგორ უნდა იქნას წარმოებული ეს ბრძოლა?

„კომუნისტებმა ხაზი უნდა გაუსვან თავიანთ პარტიულ და საბჭოთა მუშაობის დროს ყველაფერ იმას, რაც აერთიანებს ერებს, რაც საერთოა მათ შორის; დაუზოგავთ უნდა გამოამეღავნონ ყველაფერი ის, რაც ხელოვნურად ქსაქსავს და თიშავს მათ.

ამ გრძნობასთან ბრძოლის ერთერთ მნიშვნელოვან მეთოდათ, იმ გრძნობის, რომლის გაღვივებით დაინტერესებულია მენშევიზმი, დაშნაკური და მუსავატისტური კონტრ-რევოლიუცია, უნდა იქნას აღიარებული გაძლიერებული მუშაობა ყველა ეროვნებათა მუშების და გლეხების შესაკავშირებლად, სხვა ერების მუშების და გლეხების კულტურის და ბრძოლის ისტორიასთან გაცნობა და როგორც ფართო მასების, ისე და განსაკუთრებით ახალგაზრდობის ნამდვილ ინტერნაციონალურად აღზრდა“, ასე ლაპარაკობს ამხ. კამენევის თეზისების 8-ე მუხლის მეორე ნაწილი, რომელიც მიღებული იქნა საქართველოს კომპარტიის ყრილობაზე.

ჩვენ პარტიულ მუშაობაში შეგჩნეულია ფეიეტები. არა გვაქვს მარქსისტული კომუნისტური ლიტერატურა, რომელიც უნდა აშუქებდეს ამხ. კამენევის თეზისებში დასმულ საკითხებს. ამიერ-კავკასიის ერები, განსაკუთრებით მუშები და გლეხები ნაკლებად იცნობენ ერთმანეთს.

ამ უცოდინარობის გამო სწარმოებს თამაში ყოველგვარი კონტრ-რევოლიუციის სულის ჩამდგმელებისა.

ზომიერი კომუნისტები პრაქტიკაში გამოდიან ეს დან, რაც თიშავს ხალხებს და ცდილობენ შეუთანხმონ [illegible] პოლიტიკა ამ [illegible] თავისი [illegible] მენტებს.

ეს კიდევ ცოტაა. ყველა ერების კომუნისტებს შორის არიან ისეთი ელემენტები, რომელნიც ერთმანეთს არ ენდობიან. ზოგიერთი კომუნისტი თათრები სთვლიან სომეხ-კომუნისტებს ფარულ დაშნაკებათ, ხოლო სომეხი კომუნისტები უცქერიან თათარ-კომუნისტებს როგორც ნამდვილ მუსავატელებს.

ზოგიერთი ელემენტები ქართველი კომუნისტებიდან ფიქრობენ, რომ დაშნაკები, კომუნისტურ ტანსაცმელში გადაცმულები სცდილობენ განახორციელონ კომპარტიის საშუალებით სომხების ეროვნული ზრახვები. ისინი თავის მხრივ სთვლიან ქართველ-კომუნისტებს ნაციონალისტ-მენშევიკებათ. (მბაყორობა, ხმები. მდევანი ადგილიდან: ეს მსმენია ამგვარი სიტყვები ზოგიერთებისაგან).

ამ მოვლენის წინააღმდეგ საჭიროა დაუნდობელი ბრძოლა, უამისოთ შეუძლებელია გამარჯვება ჩვენ მომავალში.

ეხლა სოც. საბჭ. რესპუბლიკების კავშირის შესახებ.

ეს კავშირი წარმოადგენს საბოლოო ეტაპს ხალხთა თანამშრომლობის საბჭოთა წესწყობილების ნიადაგზე სამხედრო-სამეურნეო და პოლიტიკურ კავშირის განსაზღვრულ ფორმაში ჩამოყალიბებისას.

სოც. საბჭ. რესპუბლიკების კავშირის მოწყობის საკითხი არის ჩვენთვის დიდი პრაქტიკული საკითხი.

როგორ უნდა მოეწყოს ამ კავშირის შენობა, როგორი დამოკიდებულება უნდა იყოს საკავშირო ორგანოებსა და კავშირში შემავალ რესპუბლიკების ორგანოებს შორის?

კავშირის აპარატების მოწყობას საფუძვლათ უნდა დაედოს ორი პრინციპი:

ბრძოლა პრინციპი—კავშირის ყველა [illegible] ... ლიკასა და რესპუბლიკებს შორის და გაერთიანებულ და დამოუკიდებელ სახ. კომისარიატებს შორის შეიძლება განხილულ იქნას ან ყრილობის კომისიებში ან ახლად არჩეულ საოლქო კომიტეტში.

შეიძლება დავამზადოთ მასალები პარტიის მე-12-ე ყრილობისათვის, სადაც გადაწყდება საკითხები ფედერატიულ და საკავშირო ორგანოების მოწყობის და რესპუბლიკებს შორის სახალხო კომისარიატე-ბის განაწილების შესახებ.

მე დარწმუნებული ვარ, რომ ამიერ-კავკასიის კომუნისტურ ორგანიზაციების 2-ე ყრილობა ერთსულოვნად მოიწონებს ჩვენ მუშაობას ამიერ-კავკასიის საბ. ფედ. რესპუბლიკის დაარსების საქმეში.

ვლაპარაკობ რა ამიერ-კავკასიის სახელმწიფოებრივ აღმშენებლობაზე, საჭიროა შევეხოთ წმინდა პარტიულ ამოცანებს ამ დარგში.

„კომუნისტების სპეციალურ ამოცანას ამიერ-კავკასიაში შეადგენს დაუღალავი, სისტემატიური, განუწყვეტელი ბრძოლა ნაციონალისტების მიერ ამიერ-კავკასიის ხალხთ

მენშევიკ მუშების განცხადება

ვაგონის პარკის და დეპოს მუშები—მენშევიკები გამოდიან მენშევიკურ პარტიიდან

ვაგონის პარკისა და ტფილისის დეპოს მუშათა—საქართველოს ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წეკრთა 1923 წ. 29 მარტის საერთო კრებამ, განიხილა რა საკითხი პოლიტიკურ მომენტის შესახებ, დაადგინა: ვინაიდან ფაქტიურათ დამტკიცებულია მენშევიკური პარტიის გაკოტრება მე-2 ინტერნაციონალის მეთაურობით, გაკოტრება მათი შემთანხმებლობის პოლიტიკისა ბურჟუაზიის მიმართ ყოველგვარ ინტერვენციებისა და მუშათა კლასის და სოციალურ რევოლიუციის წინააღმდეგ მიმართულ მთელ რიგ აჯანყებებს სახით იმ დროს, როდესაც მუშათა კლასმა ერთიანი ფრონტი უნდა შექმნას ბურჟუაზიულ კლასის წინააღმდეგ,—ჩვენ ზემ- დასახელებულ პარტიის წევრნი ხმა-მაღლა ვაცხადებთ მთელ მსოფლიოს მუშათა კლასის წინაშე, რომ ვტოვებთ მენშევიკურ პარტიის რიგებს და ჩვენ კლასობრივ ვალათ ვთვლით მთელან მუშათა ფრონტის შექმნას მე 3 კომინტერნის წიაღელ დროშის ქვეშ მსოფლიო იმპერიალიზმ-ს საბოლოოთ დამხობისათვის. ძირს მსოფლიო იმპერიალიზმი!

გაუმარჯოს სოციალურ რევოლიუციას!

1. გოზალოვი გაბრიელი 1913 წ.
2. ბედენაშვილი ვარლამ 1903 წ.
3. ბუტიკაშვილი 1907 წ.
4. სიმონაშვილი ქრისტეფ. 1917 წ.
5. კარტოზია 1906 წ.
6. აივაზოვი სიმონი 1917 წ.
7. ცერაძე გერასიმე 1905 წ.
8. გილაშვილი ეპიფანე 1915 წ.
9. ნასყიდაშვილი ისაი 1912 წ.
10. გულდადავა მიხ. 1903 წ.
11. აფაზავა ნესტორ 1905 წ.
12. რაქიაშვილი 1898 წ.
13. კაპანძე დომენტი 1908 წ.
14 წიმალაშვილი ნიკ. 1903 წ.
15. ჩრდილელი აღექსანდრე 1917 წ.
16. ელბაქიძე 1905 წ.
17. სამაგლაშვილი პეტრე 1907 წ.
18. ჩლაიძე ნიკ. 1904 წ.
19. ალანია ალ-დრე —
20. ქოდუა გალაქტ. 1915 წ.
21. ვეშაპური 1917 წ.
22. თეთრაძე 1906 წ.
23. ხარატიშვილი გაბო 1917 წ.
24. ძიძიგური ივანე 1905 წ.
25. სულაძე ვ. —
26 ნადირაძე 1919 წ.
27. ბოჭორიშვილი 1902 წ.
28. ლომიძე ერმოლოზ 1905 წ.
29 ჩუტკარაშვილი 1918 წ.
30. ლიაჩენკო 1917 წ.
31. ლეჟავა ერასტი 1919 წ.
32. მარგიშვილი ვასო 1917 წ.
33. დოლიძე ვეღიამინე 1917 წ.
34. ომაძე გრიგოლ 1904 წ.
35. გოგორაშვილი 1917 წ.
36. ლეკვეიშვილი ბეს. 1917 წ.
37. მიქაელაძე ანდრო 1907 წ.
38. მინდიაშვილი ისაკ 1905 წ.
39. გაბოძე გიორგი 1917 წ.
40. კოტოიანცი ბაგრატი 1920 წ.
41. თეგზ ძე სილოვან 1896 წ.
42. ბიბილეიშვილი გოლა 1905 წ.
43. ბენენაშვილი არჩილ 1903 წ.
44. ლავრელაშვილი დავით 1906 წ.
45 ტატიაშვილი ალ—დრე 1917 წ.
46 ნატრაძე ნიკ. 1905 წ.
47. გოგლიანც მელქონ 1917 წ.
48. ღუბელაშვილი 1908 წ.
49. ნაზარბეკოვი ერვნდ 1908 წ.
50. მზიავაშვილი ადამ 1907 წ.
51. მელაშვილი ისაკ 1900 წ.
52. გურაშვილი ილია 1917 წ.
53. ტატუნი ალ-დრე 1912 წ.
54. შალამბერიძე ივანე 1907 წ.
55. ართმენაშვილი ნიკ. 1905 წ.
56. ჩხეიძე არეთი 1904 წ.
57. ბუღაძე დიმ. 1917 წ.
58 მ ქაძე თათეოზ 1899 წ.
59. სურენელაშვილი თედორე 1917 წ.
60. სტვილია იაკობ 1917 წ.
61. ენუქიძე სიმონ 1901 წ.
62. ქუთხული მიხ. 1895 წ.
63. ღუბელაშვილი 1901 წ.
64. მამაჯანოვი სიმონ 1905 წ.
65. ცერაძე სამსონ 1900 წ.
66 ლეკაშვილი ალ დრე 1909 წ.
67. ბარბაქაძე ვასილ 1902 წ.
68. ბასილაშვილი გიორგი 1917 წ.
69. ფირცხალავა 1901 წ.
70 მურადაშვილი 1908 წ.

არ უნდა დაურჩეს ისეთ ფაქტებს, რომელიც თუ გინდ ოდნავ მოგვგონებენ, იმ მეოდებს, რომელსაც მიმართავდა მეფის თავრობა.

ხშირათ ჩვენში ლაპარაკობენ, რომ ამიერ-კავკასიაში დიდმნიშვნელური და კოლონიზაციური ტენდენციების გამტარებელი არის წითელი არმია, რომელიც უმთავრესად რუს მუშაგლეხებისა ან შესდგება.

ამ ეიხვიზე მინდა შევაჩერო თქვენი ყურადღება.

რასაკვირველია, აქ ჯარში მომუშავე კოლონისტებს შორის შეიძლება იყოს ელემენტები, რომლებიც შეუგნებლათ ატარებენ დიდმპყრობლურ ტენდენციებს.

მაგ. უფრო არ ეარგებ. რომ ჯარის პარტიულ კონფერენციაზე ჩვენ ვადიარეთ, რომ როგორც უპარტიოები ისე კოლონისტები, რომლებიც ვარდებიან 99 მეასედათ ძველ მეფის დროს მოხელეებისაგან შემდეგ წლიში, განიცდიან მათ გავლენას და შეუმჩნეველად ითვისებენ ისეთ შეხედულებებს, რომელთაც კომუნიზმთან

ცალკე კავკასიის არმიის პარტიული კონფერენციის რეზოლიუცია.

მოიხსენია, რა ამხ. ელიავის მოხსენება „აბჭოთა და პარტიულ აღმშენებლობაში ნაციონალური მომენტის“ შესახებ კავკასიის ცალკე არმიის მეორე პარტიული კონფერენცია ადგენს:

1. ურყევათ იქნას დაცული ამ საკითხში რუსეთის კომუნისტური პარტიის მეთე ყრილობის მიერ და შემდეგი პარტიული დადგენილებებით ნაჩვენები ხაზი.

2. სასტიკი ბრძოლა გამოეცხადოს არმიაში ნაციონალური ანტოგონიზმის გამოცდილებებს და კერძოთ უკანასკნელ ხანებში არმიაში აღმოჩენილ ანტისემიტიზმს.

3. ამასთანავე ერთად საჭიროა ყველა ღონისძიებით, არავითარ შემთხვევაში არ დაუშვათ დიდმპყრობელური, კოლონიზატორული ტენდენციების გამომჟღავნება.

4. პარტიული კონფერენცია მიუთითებს, რომ არმიაში ადგილი აქვს კოლონიზატორობის ყველაზე უფრო შეუმჩნეველ და მასთან ერთად ყველაზე საშიშ ფორმას—ნაციონალური სიამაყის და ნაციონალურ—კულტურული უპირატესობის გრძნობას.

5. ამ არაჯანსაღ მოვლენებთან ბრძოლის კონკრეტიული ზომების სახით, პარტკონფერენცია მიუთითებს შემდეგ ღონისძიებებზე:

ა) ნაციონალური პრობლემის თეორიულად შესწავლა მარქსისტული ლიტერატურის და პარტიისა და კომინტერნის პროგრამებით.

ბ) ამიერ კავკასიის ერების ისტორიის, კულტურისა და ცხოვრების პირობების და აგრეთვე მოსახლეობის განსაკუთრებული ნაწილის გარშემო პირობების შესწავლა.

გ) შესაძლებლობის ფარგლებში ადგილობრივი ენების შესწავლა.

დ) არმიას კომუნისტების ადგილობრივ პარტიულ ამხანაგებთან დაახლოება არა მარტო საზოგადოებრივ-პარტიულ მუშაობის დროს, არამედ პირად ურთიერთობაშიც.

6. ხედავს რა თავისებურ ცვლილებებს ძველი რუსი ჩინოვნიკების სულიერ განწყობილებაში, რომლებიც ვითომდა ითვისებენ—ინტერნაციონალიზმის იდეებს და ხშირათ აწარმოებენ აგიტაციას შოვინიზმის და ნაციონალიზმის წინააღმდეგ. კონფერენცია მოაგონებს პარტიის ყველა წევრებს, რომ აღნიშნულ ელემენტების ასეთი სულიერი განწყობილება არის ინტერნაციონალიზმის იდეების გაყალბება და მისი სრული შებღალვა.

ძველი, მეფის დროის მოხელეები, რომლებიც შეჩკეული იყვნენ მოხელეების თანამდებობაზე მინოპოლიას, ნაციონალიზმს ხედავენ იმაში, რომ ისინი განდეგილი არიან თავიანთ ადგილებიდან, ინტერნაციონალიზმის იდეები კი ესმით რაგორც ადგილობრივ ინტელიგენციაზე თავისი ბატონობის დაბრუნება.

ამიტომ კონფერენცია აფრთხილებს ყველა კომუნისტებს მათთან რაიმე სოლიდარობისაგან რა სახისა არ იყოს ის, ამავ დროს უნდა გვხსოვდეს, რომ დაღაწყისში ერთის ეხედვით სუსტ გავლენას, დაბოლოს შეუძლია მიგვიყვანოს ისეთ მოვლენამდი რომელსაც არა ორზროვანათ ეწოდება შავრაზმელობა.

7. კონფერენცია ავალებს ოლიტიკურ სამმართველოს რაც შეძლება დაჩქარებით დაამუშავოს მასალები ნაციონალური კითხვის შესახებ და გაავრცელოს ნაწილებში თეზისების, საგაზეთო წერილების და პოპულიარული ბროშურების სახით კავკასიის ეხოვრების ყველა დარგების შესახებ ამასთანავე მომავალ მუშაობაში საჭიროა ამ საკითხის შესახებ ნაწილებადმი მიცემულ დირექტივების როორც რიცხვით ისე ხარისხით გაძლიერება.

ეს რეზოლიუცია ნათლათ გვიჩვენებს თუ როგორი სულიერი გაწყობილება სუფევს არმიის კოონისტებში.

ამ მხრივ აუცილებელია ყველგვარი შესაძლებლობა ძველი დიდმპყრობელური მეთოდების განმეორებისა.

რუსეთის კომუნისტური პარტიის მტკიცე გადაწყვეტილება, თადებია იმის, რომ სხვა გაერთიანებულ აპარატებიც არ გადაიქცევიან დიდმპყრობელურ ტენდენციების გატარების იარაღად.

საჭიროა მხოლოდ აქ, ადგილებზე, ყურადღებით ვადეკნოთ თვალყური ჩვენი სახელმწიფოს ყველა ორგანოების მოქმედებას და არ გადაწყდებოდეს დაყრდნობა იმ რომენტებზე, რომლებიც აკავშირებენ და აახლოებენ ერებს და სასტიკი ვებრძოლოთ წარსულის ყველა მემკვიდრეობას და ყველაფერს, რაც ახლა მიგვყვანართ განშორებისა და ნაციონალური კარჩაკეტილობისაკენ.

ამ რიგად, ამხანაგებო, თუ ჩვენ ნაციონალური კითხვისადმი პრაქტიკულად მიდგომის დროს დავეყრდნობით ჩემ მიერ ნაჩვენებ პრინციპებს, წარმატებით გადავჭრით ნაციონალურ ურთიერთობის რთულ პრობლემას და მოვაახლოვებთ ჩვენთვის ასე სოციალური მსოფლიო რევოლიუციის ზეიმს. (ტაში).

ამხ. ელიავას მოხსენებით მიღებული რეზოლიუცია.

ამხ. ელიავას მოხსენებით ყრილობამ მიიღო შემდეგი რეზოლიუცია საბჭოთა აღმშენებლობაში ნაციონალური მომენტის შესახებ:

1) ამიერ-კავკასიის კომუნისტური ორგანიზაციების მეორე ყრილობა საჭიროთ თვლის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის ორგანოების მოწყობის დროს, რ. ს. ფ. ს. რესპუბლიკის წინათ დაჩაგრულ მდგომარეობაში მყოფ ერების რესპუბლიკებთან ურთიერთობის მომენტით ხელმძღვანელობას.

2) ყრილობას საჭიროთ მიაჩნია კავშირის მოწყობის დროს კავშირის ყველა ერების როგორც საერთო საქიროებათა და მოთხოვნილებათა ისე ცალკე ერების განსაკუთრებულ თავისებურობათა აღიარება.

3) ამ მიზნით ყრილობას საჭიროთ მიაჩნია საკავშირო ცენტრალმასკომთან ერთად მცირე პალატის მოწყობა ყველა ერების თანასწორი წარმომადგენლობის ნიადაგზე. მეორე პალატა შესძლებდა ცალკე ერების სპეციალურ საჭიროებათა და მოთხოვნილებათა გამოხატავს.

4) ყრილობა საჭიროთ აღიარებს ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის პოლიტიკას ნაციონალურ საკითხში, რაც შეეხება ამიერ-კავკასიის საბჭოთა ფედერატიული სოციალისტურ რესპუბლიკაში ერთად ერთ შესაძლებელ ფორმაში ნაციონალ ზავის დამყარება ამიერ-კავკასიის მეურნეობის აღდგენა.

5) ამიერ-კავკასიის საბჭოთა ფედერატიული სოციალისტური რესპუბლიკის მოწყობის დროს ყრილობას საჭიროთ მიაჩნია ხელმძღვანელობა მეფის მთავრობის მიერ წინათ დაჩაგრულ ერების ურთიერთობის მომენტიო, რომლებმაც განიცადეს მტრობა სისხლის ღვრამდი და აშკარა ომამდი, და აგრეთვე ამიერ-კავკასიის შიგნით ეროვნულ უმცირესობათა ურთიერთობით.

6) ამიერ-კავკასიის საბჭოთა ფედერატიული სოციალისტური რესპუბლიკის აპარატის მოწყობის დროს, ყრილობას საჭიროთ მიაჩნია ყველა ზემოხსენებულ მომენტებისათვის ანგარიშ ს გაწევა, ამიტომ მიზანშეწონილათ თვლის არსებულ სტრუქტურაში პრაქტიკულ დამატებების და კორექტივების შეტანას, რომლებიც მიმართული იქნებიან გაერთიანებულ სახალხ კომისარიატების ხელმძღვანელობის საქმეში რესპუბლიკურ ცენტრალმასკომებს და სახკომსაბჭოების უფლებების გაძლიერებისაკენ.

ამხ. ლენინის ჯანმრთელობა

ბიულეტენი № 13.

მოსკოვი. 29 მარტი. ტემპერატურა—37,8 მაჯისცემა—104, სუნთქვა—30. საერთო მდგომარეობა უცვლელია.

1923 წ.—29 მარტი, დღის 2 საათი.

პროფესორები: **მინკოვსკი, ფორსტერი, კრამერი, ბუმკე.**

პრივატ-დოცენტი: **კოფეენიკოვი.**

ჯანმრთელობის სახალხო კომისარი: **სემაშკო.**

რურის ოლქის ოკუპაცია

ოკუპანტების წინააღმდეგ.

ბერლინი. 30 მარტი. რეკლინ-გაუზენის რაიონში ფრანგების მიერ დაკავებულ მაღარეებში აჯანყებულია სამთამადანო მრეწველობის 15,000 მუშა, რომლებმაც განაცხადეს, რომ ისინი არ დაიწყებენ მუშაობას მანამ, სანამ უცხოეთის ჯარებს არ გაიყვანებენ ქარხნებიდან.

ოკუპაციის შედეგები.

ბერლინი. 30 მარტი. პარიზის ცნობების მიხედვით, ლოტარინგის ფოლადის ჩამოსხმელი ქარხნები იძულებული იყვნენ ჩაეკროთ მადნის ჩამომსხმელი ღუმელები და შეეჩერებიათ წარმოება კოქსის კრიზისის გამო, რომელიც გამოწვეულია რურის ოკუპაციით.

დაპატიმრებანი.

ბერლინი. 30 მარტი. იმ ბრძანების გამო, რომლითაც ყველა კომეტ-სანტები ვალდებული იყვნენ გაეღიოთ დაკეტილი სავაჭროები, ბოხუმში დაპატიმრეს სავაჭრო პალატის 3 წევრი. ბონში, გამოურკვეველი მიზეზით, დაპატიმეს ობერ-ბურგომეტრი ფალკი.

ოკუპაციის გარშემო

ოკუპაცია ხელხაყრელია ინგლისელ ვაჭრებისათვის.

პარიზი. 30 მარტი. „დეილი მეილი“-მ დამოაქვეყნა სავაჭრო კომპანიის „ბორროუ-ბრიტ“-ის კრების ანგარიში, რომელშიაც ნათქვამია რომ ინგლისი რურის ოკუპაციისაგან დიდ მოგებას იღებს, ანგარიშში აღნიშნულია, რომ ინგლისი ოკუპაციის შემდეგ იღებს გაცილებით მეტს შეკვეთას და გაცილებით მეტ ფასებათ ვიდრე წინეთ, ანგარიშის დასასრულს ნათქვამია: „იქვე გვრეშია, რომ საფრანგეთის და ბელგიის მიერ მოწყობ ლი ოკუპაცია იყო, და უნდა ვიფიქროთ, იქნება მომავალშიაც დიდათ სასარგებლო ინგლისისა და ინგლისის მრეწველობისათვის მთლიანათ“.

ერრიოს შეკითხვა.

პარიზი. 30 მარტი დეპუტატთა პალატაში დეპუტატ ერრიომ შეკითხვით მიმართა პუანკარეს, ხელმძღვანელობს თუ არა მთავრობა რურის ოკუპაციაში მხოლოთ ეკონომიურ მიზნებით და თანახმდება თუ არა ის გერმანიის წინადადების გახხილვაზე, უკეთუ ეს წინადადება მიმართული იქნება უშუალოთ საფრანგეთისადმი. პუანკარემ შეკითხვაზე დადებითი პასუხი გასცა.

უმანდატოთაც მორიგდებიან.

პარიზი. 30 მარტი. სტინნესის რომში ჩამოსვლის გარშემო გავრცელებულ ხმების გამო, სტეფანის საგანგებო „ბიუროს“-ის ცნობის

პასუხი სალამზე

(ამხ. დომბალს, მოსკოვში ჩამოსულ 23 პოლონელ კომუნისტების მეთაურს)

საკნებიდგან—„თავისუფალ მზის სხივებში“
სალამს გტყორცნით ჩვენც. არწივო არწივებში,
საპასუხოთ შენგან ძმური სალამისა,
მოზიარეც ჩვენი წითელ ალამისა!..
ქარის ფრთებზე მისი შლა და მისი რხევა,
ეს ჭედაა ახლისა და ძველის რღვევა!..
და, ვით სხივი მოცალე დილის მზისა,
მთელს ქვეყანას მოეკვლება ირგვლივ ისა!..
და გვრწამს, რომ თქვენს „დიდინაცვალ სამშობლოშიც“.
ის შეუკვრეტს სულ ახლო და მოკლე დროში.
ვერ გაუძლებს მუნ სიბნელე იმის სხივებს
და დაგიმობს გზას თქვენ, როკორც გმირ არწივებს!..
ჩვენც იმ გზას და მის ნათელ სხივს შორით ვკოცნით
და, არწივო არწივებში, სალამს გტყორცნით!..

ნ ზომლეთელი.

პრესის მიმოხილვა

„ფოსტერის ფოსტერის გასამარჯვებლის და აბ რიკის მუშათა მოძრაობის შესახებ.

„ბოსკოვი. 30 მარტი. ამხ. ზინოვიევი ათავსებს „პრავდა“-ში წერილს, სადაც სათაურით: „ფოსტერის გამარჯვება და ამერიკის მუშათა მოძრაობა“, რომელშიაც სწერს: „ამერიკის ბურჟუაზიას გომპერსთან შეთანხმებით სურს ალაგმოს ამერიკის პროფკავშირების მემარცხენე ფრთის ბელადი ფოსტერი. ამისათვის გამართულ სასამართლო პროცესი, რომელიც ხედიდესი ზნეშნველობა აქვს ამერიკის მუშათა მოძრაობისათვის. ფოსტერი არის ხელმძღვანელი „ინდუსტრიალ“ კავშირების საპროპაგანდო ლიტერატურის, ერთფეროვნებისა ბურჟუაზიის ... ...

მუშათა ცხოვრება

ამხ. მუშა-კორესპონდენტებს

არ დაგავიწყდეთ ამხანაგებო, რომ კვირას 1 აპრილს დილის 9 ნახევარ საათზე დანიშნული გვაქვს გაზეთ „კომუნისტი“-ს რედაქციის შეხვედრა (კრუზენშტერნის ქუჩა № 4) ჩვენი თანამშრომელ მუშა-კორესპონდენტების

მე-4 მორიგი კრება

კრებაზე დასწრება ყველა ამხ. მუშა-კორესპონდენტისთვის სავალდებულოა, და აგრეთვე სასურველია თანამგრძნობ მუშების დასწრებაც.

შრომის ინსპექტორებს შორის

შემდინარე წლის 22 მარტს ცენტრალურ ბუიათა კლუბის შენობაში შესდგა ქარხანათა კომიტეტების და მეორე რაიონის ადგილკომების კონფერენცია.

კონფერენციას დაესწრო 163 წარმომადგენელი. კონფერენციას თავმჯდომარეობდა ამხ. ელბაქიანი, მდივნობდა ამხ. ბატტინოვი.

დღის წესრიგში იდგა შემდეგი საკითხები: 1) შრომის ინსპექტორის ამხ. ჯაგინოვის ანგარიში. 2) შრომის ინსპექტორის გადარჩევა.

ამხ. ჯაგინოვის თავის მოხსენებანი ფართედ აუწყებს მეორე რაიონის შრომის ინსპექციის ნაყოფიერ მუშაობას, რომელიც გამოიხატება სხვადასხვა სახელმწიფო და კერძო დაწესებულებებში და წარმოებებში შრომის დისციპლინის და დაცვის პირობების გამოკვლევაში, შრომის დაცვის კანონების დამოღვევთა პასუხისგების მიცემაში, სხვადასხვა ავარ კონფლიქტების გარჩევაში და სხვა.

ამხ. ჯაგინოვის მოხსენება დაესწრო ამხანაგებშორის იწვევს დიდ აღფრთოვანებას. შემდეგ, ადგილებიდან რამოდენიმე შეკითხვების ბოლოს, კონფერენციის პირი მიღებულ იქნა რეზოლუცია, რომელშიაც სცნობს ამხ. ჯაგინოვის მუშაობას სრულებით დამაკმაყოფილებლად შრომის დაცვის ყოველ დარგში და უსურვებს მას შემდეგშიც ენერგიულ და ნაყოფიერ მუშაობას.

ამის შემდეგ სიტყვას იღებს ამხ. ელბაქიანი ახალი შრომის ინსპექტორის არჩევის შესახებ. აღნიშნულ საკითხს წამოყენება კონფერენციაზე დამსწრეთა შორის იწვევს უსიამოვნებას; კონფერენცია აღნიშნავს, რომ მას სრულიად არ მოაჩნია საჭიროდ ახალი ინსპექტორის არჩევა და მოითხოვს ამხ. ჯაგინოვის თანამდებობაზე დარჩენას, ვინაიდან მან თავის მუშაობაში გამოიჩინა საქმის ზედმიწევნით ცოდნა და სათანადო ენერგია შრომის ინტერესების დაცვაში. ამ გარემოებისა ვამო ამხ. ელბაქიანი სწყვეტს თავის სიტყვის და მას ხელზე კმაყოფილების იერი გადაეფინა.

ცოტა ხნის ს ჩუის შემდეგ დარბაზში გაისმის „კავა-გემო“-ს კავშირიდან ერთი მუშის მჭახარე ხმა, რომელიც მოითხოვს ამხ. ჯაგინოვის დარჩენას ინსპექტორის თანამდებობაზე. მელიორნეთა წარმომადგენელი ამ საკითხზე ვინტილიატორებს და ჰაერი არ იწმინდება, ამიტომ აქ მუდამ მძიმე და მყრალი ჰაერი სდგას. მასთან განუწყვეტელი მუშაობის გამო შეუძლებელი ხდება მაღაზიის ხშირად დაგვა-დასუფთავება. აი ვიცი რა მიზეზით, მაღაზიის გამგეს წყლის ფული არ გადაუხდია, ამიტომ მუშები უწყლობის გამო დიდს გაჭირვებას განიცდიან. ამ მიზეზით კლუბებიც

საქ. მ. უ. საგჭოს ცენტრალური უნივერსალური მაღაზია.

აღნიშნული მაღაზია მოთავსებულია სასახლის ქუჩაზე. მაღაზიის სანიტარული მდგომარეობა ვერ არის დამაკმაყოფილებელი. მრავალი მუშტარის ხშირი მისვლა-მოსვლის გამო აქ მუდამ მტვერი დგას. შენობა მოკლებულია ვენტილიატორებს და ჰაერი არ იწმინდება, ამიტომ აქ მუდამ მძიმე და მყრალი ჰაერი სდგას. მასთან განუწყვეტელი მუშაობის გამო შეუძლებელი ხდება მაღაზიის ხშირად დაგვა-დასუფთავება. აი ვიცი რა მიზეზით, მაღაზიის გამგეს წყლის ფული არ გადაუხდია, ამიტომ მუშები უწყლობის გამო დიდს გაჭირვებას განიცდიან. ამ მიზეზით კლუბებიც

დამზღვევი კასის პრეზიდიუმის დადგენილების თანახმად განზრახულია ახალი ამბულატორიების გახსნა.

— **პატრონაჟების გახსნა.** დამზღვევ კასის საქმეთა განყოფილების დამზღვევ კასის პრეზიდიუმმა დაავალა ბავშვთა შორის სიკვდილიანობის შემცირების მიზნით ამბულატორიებთან გახსნილ იქნას დედათა და ბავშვთა საკონსულტაციო პატრონაჟები.

წითელი ჯვრის საზოგადოებანი.

— **განყოფილებების გახსნა.** საქართველოს წითელი ჯვრის საზოგადოება ხანის თავის განყოფილებებს: ბათომში, ფოთში და ქუთაისში. ადგილებზე ამ საქმის მოსაგვარებლათ მიემგზავრებიან პრეზიდიუმის წევრები ი. მამულია და ა. კოპალაძე.

— **რკინის გზის ბილეთები.** აღძრულია შუამდგომლობა რომ საქართველოს საზღვრებში რკინის გზის ბილეთები დაბეჭდილ იქმნას წითელი ჯვრის სასარგებლო გადასახადით. საქართველოს სახალხო კომისართა საბჭომ ეს შუამდგომლობა დამაკმაყოფილებლათ იცნო და გადასცა ა. კ. სახალხო კომისართა საბჭოს.

ხელოვნება

— **დიმ. არაყიშვილის ხალამოს გამო.** მე-2-ე სახელმწ. კონსერვატორიაში ხშირათ ძალიან, თითქმის ყოველ დღე იმართება საყურადღებო საღამო-კონცერტები სხვა და სხვა შინაარსისა, ხოლო მომავალი საღამო, რომელიც გაიმართება დღეს მარტის 31-ს, სულ სხვა ყურადღების ღირსია თავის პროგრამის მიხედვით. ეს საღამო, როგორც აფიშები გვაუწყებს, ეკუთვნის **კომპ. დიმ. არაყიშვილის** ნაწარმოებთ და ვგონებ სრულიად სამართლიანია, თუ ამ საღამოს განსაკუთრებულს ყურადღებით მოვეკიდებით. თუ არა ვცდები, თითქმის წელიწადია რაც ჩვენი სმენა არ დამტკბარა არაყიშვილით მუსიკით და განა საკირველია, რომ ამ საღამოს სიამოვნებით მივეგებოთ? გეკითხა, რომ ჩვენი საზოგადოება მეტის ყურადღებით მოეკიდება და გულდ არ აუხდეს მას.

ეს საღამო გვიმზადებს მრავალ ახალ ნაწარმოებებს პატიოსანმელი კომპოზიტორისას; დღეს ჩვენ გ ეძლევა საშუალება მოვისმინოთ ნაწყვეტები ახალი ქართული ორიგ ოპერა **„ლუარსაბ-ყარამანდული“-დან,** რომელსაც შეასრულებენ გუნდი და სახ. ოპ. საუკეთესო მოღვაწეები. ცნობილი მოძღვრული ქალი **ტერ-დანელიანი** იმღერებს ახალ ოპერიდან **„მდინარა“-ს** არის, ხოლო გუნდის მიერ შესრულებულ იქმნება **„ლუარსაბის ქება“**; მე 2 სახ. კონსერვ. კვარტეტი დაუკრავს პირველად პრელუდიას და ფუგას. ეს უკანასკნელი ფრიად საინტერესო მოვლენაა, რადგან ქართველ კომპოზიტორთა შორის ასეთი სეიოიოული ნაწარმოები კვარტეტის სახით არაფისგან არ მოგვეტანია. გარდა ამისა შესრულებული იქნება აგრეთვე მისი კლასიკური ნაწერები კონსერვატორიის პროფესორთა მიერ.

განიჩარ

პროვინციიდან

აგარაკი გახმ რო

გასული წლის სეზონი ბახმაროს გამგეობამ—მუხეიდან მრავალგვარ დაბრკოლებისა, უმტკივნეულოთ ჩაატარა, თან რამოდენიმე საკითხებიც წამოაყენა და გადაჭრა. რა თქმა უნდა ამას გამგეობა ვერ შეძლებდა, რომ ცენტრალური და სამაზრო ადგილობრივი საბჭოთა ხელისუფლება თანაგრძნობით არ მოჰყრობოდნენ ამ საქმეს. საქართველოს ჯანმრთელობის კომისარიატმა თავს ადვა ამ ყოველთვის და ძველი მაგრობების დროს მივ წყეებულ აგარაკის უნუგეშო მდგომარეობიდან დახსნა. ცენტრიდან იქნა დანიშნული ბახმაროს გამგეთ ამხ. ვიქ. შარაშენიძე, რომელმაც, პირველ ყოვლისა, მოავარა ყურადღება გზის გაყვანას მიაქცია. ამ მხრივ იქნა გადადგმული პრაქტიკული ნაბიჯი: ამ მიზნით საგანგებოთ დანიშნული ინჟინერი კენეკი, თანახმად მისთვის გაკეთებულ ინსტრუქციისა, შეუდგა გზის გამოყვანას ე. წ. ნაბელევიდან; შემდეგ მეავე წყლებს გამოუელის და შევა ბახმაროში. ამ გზაზე ე წ. ეზონის დახურვამდე სისტემატიურათ აწარმოებდნენ მუშაობას ერკეთისა და ხევის თემები; მომავალში 10—15 დღის მუშაობა საკმაო იქნება იმისთვის, რომ ბახმაროში ურემი თავისუფლად შევიდეს; მეორეთ, აგარაკის გამგეობამ იკარით გასცა ამბულატორიისთვის შენობის აგების საქმე, რომელიც ერთ თვეში დასრულდა. იქვე მის გვერდით იქნა აგებული მზის ვანებისთვის ახალი შენობა. ცენტრიდან საგანგებოთ იქნენ მოწვეულნი პროფესორები და ექიმები; ჩამოტანილ იქნა საკმაო მედიკამენტები. ცენტრალურმა მთავრობამ ამის გარდა გადადო ბახმაროსათვის 200 მილიონამდე; იმავე ცენტრიდან გადმოგზავნილ იქნა ბახმაროზე მისი თვისებების შესასწავლათ მეტეოროლოგიური სადგური თავისი მოწყობილობით და შტატით და სხ. ამბულატორიაში სწარმოებდა ავადმყოფების გაშინჯვა, რაც ყოველ დღე თრავალ ხალხს ეზიდვდა. ავადმყოფებს შინჯავდნ პროფ გოგიტიძე და ალადაშვილი: პირველი ბავშვთა სნეულებით შეპყრობილებს, მეორე დიდებს. გაშინჯვა ღირდა 50 000 მ, მაშინ, როცა ფერშლები 100-200 ათას ახლებენ. ლაბორატორიაში ღებულობდნენ გამოსაკვლევად: სისხლს, ნახველს, შარდს და განავალს. მზის ვანის გაკეთება ექიმის მეთვალყურეობით ღირდა 5000 მან. ამბულატორიაში ქინაქინის, და მიშიაკის კანქვეშ შეშიპენება გამგეობისავე წამლით ღირდა 30.000 მ, ავადმყოფის წამლით 15 000, ბახმაროს გამგეობამ ააგო 4 თბილი შენობა, რომელიც შემდეგ შეიყოდა ოზურგ. ჯანმრთელობის განყოფილებამ. გამგეობის მიერ მოაგარაკეთა გასართობად მოწვეული იყო მუსიკა, რაც მას 60 მილ. დაუჯდა გამგეობის დავალებით ინჟინერმა გადაიღო რუკაზე ბახმაროს ახალი გეგმა. აგარაკს ჩაეყარა ახალი საზღვრები.

ახალ საზღვრებში წრტ უნდა შემოვლოს აგარაკს და იქ საქონლის ძოვება აიკრძალოს, რათა აგარაკი იქნას დაცული როგორც ანტისანიტარულ მდგომარეობიდან, აგრეთვე მოშენდეს ტ გიგზარდოს იქ ახალი ხეები კურორტი შიგნით დასერილ იქნა ქუჩებათ და დაიპრა აგარაკებად. ამის მიხედვით უნდა იქნას აგებული შენობები. გამგეობა სცდილობდა სასტიკი სისუფთავის დაცვას, მარა ეს არ მოხერხდა, რადგან მრავალ მოაგარაკეთ, რომლებიც ცენტრში ცხოვრობდენ, საქონლები და ღორებიც ჩამოეყვანათ თან და მიუხედავთ იმისა, რომ სამი ოთხი ღორი, როგორც სეზონის გახსნისას, ისე მისი დათავების დღეებში მოიკლა, მაინც არ გარეკეს პატრონებმა ღორები აგარაკიდან. ამა წლიდან კი იქ ღორების აყანა დაუშვ ებიდა.

ღორებისათვის არის მიჩნილი ადგილი, რომელსაც „ღორ სოლი“-ს ეძახიან და იქ შეუძლიათ პატრონებმა მეველეთა საშალებით თავი მოუყარონ პირუტყვებს.

სეზონის დახურვის წინ გამგეობამ მოიწვია: პროფესორების, ექიმების, სხ. და სხ. ორგანიზაციების და ადგილობრივ მ ბ კ ობის წარმომადგენელთა თათბირი, რომელზედაც განხილულ იქნა საკითხი ბახმაროს მნიშვნელობისა და მისი მომავალი ბედის შესახებ. მოხსენებები გაკეთეს: აგარაკის გამგემ და საქართვ სატყეო უწყების უფროსმა—პროფ. ქურდიანმა. პირველმა თათბირს მოახსენა თუ რა გააკეთა გამგეობამ მიმდინარე სეზონის განმავლობაში და რა მიზნები აქვს დასახული მომავალი სეზონის; ის დაწვრილებით შეჩერდა გზების გამოყვანის საკითხზე რომელმაც ყველა დამსწრეები დაინტერესა და მათში ცხოველი კამათიც გამოიწვია. თათბირმა გამოთქვა მოსაზრება, რომელის მიხედვით გზების გაკეთება ეკისრება ადგილობრივ თემებს იმ დამატებით, რომ მთავრობამ გზაზე მომუშავენი პურის მხრივ უზრუნველ ჰყოს და ყველა სამუშაო იარაღები მიაწოდოს მათ.

გადაწყდა პირველად გაყვანილ იქნას ვაკიჯარის გზა, შემდეგ ასკანის და ხიდისთავის გზები.

რა თქმა უნდა, ამაში არ შედის ამავე წლიდან უკვე დაწყებული გზა; მომხსენებელმა აგრეთვე გააცნო თათბირს ცენტრ. მთავრობის მიერ გადადგმული ნაბიჯები ბახმაროს მდგომარეობის გასაუმჯობესებლათ. მისი განცხადებით მთავრობა მზათაა მილიარდები გაიღოს ბახმაროს მოსაწყობათ, თანა ის პირველ კურორტათ აქციოს.

პროფ. ქურდიანის მოხსენება ეხებოდა ბახმაროს ტყის მდგომარეობას მან ხაზ გასმით აღნიშნა, რომ არსებული ტყე უმოწყალოდ იჩეხება და ნადგურდება, ხოლო ახალი ტყის მოშენებაზე არავინ ზრუნავსო. ტყეს მოშენებას სხვა მიზეზთა შორის ძლიერ აფერხებს საქონლის ძოვება კურორტის ფარგლებში, რაც მომავალში უნდა აიკრძალოს. ამაზე დადგენილებაც იქნა გამოტანილი. დავა გამოიწვია საკითხმა, თუ კურორტის საზღვრებში შემავალი ტყის დაცვინ იკისროსო.

პროფ. იცავდა—ამის უფლება ისევ სატყეო უწყების ხელში დარჩენილიყო. ეს საკითხი ღიად დარჩ.

გამგეობამ მოახდინა მოაგარაკეთა აღწერა და მიუხედავათ იმისა, რომ აღწერას ბევრნი დაემალა სასეზონო გადასახადის თავიდან ასაშორებლათ, მაინც აღწერაში გატარდა 4—5 ათას კაცამდე.

გაძოკების საკითხი შარშან არ იყო მწვავე, რადგან გამგეობის მეცადინეობით სანოვაგე საკმაოთ მოიპოვებოდა და არც შედარებით სიძვირე ემჩნეოდა.

კურორტი საგრძნობ კრიზისს განიცდიდა მხოლოთ ბინების სივიწროვის გამო სამაგიეროთ მომავალი სეზონისათვის ისეთი ნაბიჯებია გადადგმული, რომ ამ კრიზისის დაძლევა შესაძლებელი იქნება.

შარშან თითო ოთახის კუბიკური არშინის ქირა, თანახმად გამგეობის მიერ შემუშავებულ ნიხრისა, ღირდა 10.000 მ., რაც არ ჩაითვლება ხელ მიუწვდომელათ ღარიბ ელემენტებისათვის.

მოაგარაკე.

მოსკოვის მოქმედებანი და გენაკანგულებანი

დეკრეტი

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა.

სისხლის სამართლის კოდექსის 134 მუხლის გავრცელების შესახებ ხანელ მწიფოებრივი მიზნების განმახორციელებელ ორგანიზაციასთან დადებული ხელშეკრულების შეუსრულებლობაზე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენ:

სისხლის სამართლის კოდექსის 134 მუხლი გავრცელებულ იქნეს აგრეთვე იმ ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ვალდებულების შეუსრულებლობაზე, რომელიც დადებული იქნება ზოგ. დ-სახელმწიფ-ებრივ-საერონეო საგანმ.ნათლებლო და სხვა-მიზანთ, გან ხორციელებულ კოოპერატივთან და, საზოგადოდ, ყველ გაერთიანებულ ორგანოსთან.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია,

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. საბაშვილი.

1923 წ მარტის 26.

ტფილისი—სასახლე.

პარტიული და საგჭოთა კალენდარი

პარტიული

— მე-4 სარაიონო კომიტეტი აცხადებს, რომ ა | წ. 2 აპრილს დილის 9 საათზე შესდგება სარაიონო კომიტეტის პლენუმი. სარაიონო კომ. ტეტის ყველა წევრთა და კანდიდატების დასწრება სავალდებულოა.

პასუხისმგებელ მდივნის მაგიერ ხ ა ც ა ვ ი ჩ ი.

— ორშაბათს ა | წ. აპრილის 2-ს თბილისის აღმასკომის ყოფილ საბჭოს დარბაზში საღამოს 6 საათზე შე დგება სადელეგატო კრება საქართველოს კ. პ. თბ. ორგ. მე-4 რაიონის იაჩეიკების მდგომარეობით. არჩეულ დელეგატებს წინადადება ეძლევათ მიიღონ მანდატები სარაიონო კომიტეტში.

ყველა დელეგატების და იაჩეიკების მდივნების დასწრება სავალდებულოა.

პასუხისმგებელი მდივნის მაგიერ ხ ა ც ა ვ ი ჩ ი.

— საქართველოს ახალგაზრდათა კომკავშირის ტფილისის კომიტეტი წინადადებას აძლევს ახალგაზრდათა კომკავშირის ტფილისის ორგანიზაციის წევრებს—პოლონელებს და პოლონურ ენის მცოდნეებს, ერთი კვირის განმავლობაში გამოცხადდენ რეგისტრაციაზე ტფილისის კომიტეტის საარქივო ჯვეგანყოფილებაში.

რეგისტრაცია წარმოებულ იქნება 27 მარტიდან 2 აპრილამდე. დილის 9 საათიდან—დღის 3 საათამდე.

ახალგ. კომკავშირის ტფილისის კომიტეტის მდივანი ა დ ა მ ი ა ნ ი.

რ. კ. კ. ცეკას რწმუნებული ტფილისში სახუშაოთ გ უ ს ტ ი ტ-ს ტ უ ბ ი ნ ი ც კ ი.

— 1 აპრილს, კვირას, 11 საათზე განათლების მუშაკთა სახლის ბინაზე,—კოლუბანის ქუჩა № 3,—შესდგება განათლების მუშაკთა კავშირის კომუნისტ წევრთა საერთო კრება.

დასწრება სავალდებულოა პარტიულ დისციპლინის წესით.

ფრაქციის მდივანი შ ა ვ ი რ დ ო ვ ა.

— შაბათს 31 მარტს პატალიონური სექციაში, საღამოს 7 საათზე კიბეოვსკაიას მოხსენება თემაზე—აღზრდის პრაქტიკა დიდის გაგებით.

— ოთხშაბათს 4 აპრილს საღამოს 7 საათზე პედოლოგიურ სექციაში—პროფ. უზნაძის მოხსენება თემაზე: ბავშვის გამოკვლევის მეთოდები.

ბ ა ტ ო ფ ე ს ი ო ნ ა ლ ე ბ ი

— ორშაბათს, საღამოს 6 საათზე პროფკავშირთა საბჭოს დ დ დარბაზში შეადგენა საქართველოს პროფკავშირთა საბჭოს გაფართოებული პლენუმის სხდომა. კავშირთა ცენტრალურ გამგეობების, ფ ბრიკა-ქარხნების და ადგილკომების წევრების მონაწილეობით.

დღის წესრიგი:

1) ფართიერთ დამმართ კასების შესახებ.
2) ოქროს მომგებიანი სესხის შესახებ.
3) კულტურული მუშაობა.
4) დასასვენებელ სახლებისა და აგარაკების შესახებ.

გასახილველ საკითხების დიდი მნიშვნელობის გამო პლენუმის, კავშირთა ცენტრალურ გამგეობებმა, ფაბრიკა-ქარხნებისა და ადგილკომების ყველა წევრთათვის დასწრება სავალდებულოა.

საგარეთველოა პროფკავშირთა საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი გ უ გ უ შ ვ ი ლ ი.

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ე ბ ი

ზაქარია გაბრიელის ძე და ნინა გიორგის ასული გურგენლაძენი შვილებით, ლუბა, თამარი, ევგენი და ვალერიანითი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, ტრაღიკულათ გარდაცვალებას ძკირფას და საყვარელს პირველთ შვილს და მეორეთა ძმას

მიტიუშას (დიმიტრი) გურბელაძისას

მე-4 ტეხნიკუმის მე-6 კლასის მოწაფის

ჰანაშვიდი გარდახდილო ოჯრება მიბაილოვის საავადმყოფოს სამლოცველოში შაბათს 4 ნახევარ საათზე, გასვენება-კი კვირას 11 საათზე დიდუბის სასაფლაოზე.

ღრმა ოჯახ ამ ოხრებენ ხინა დავითის ასული ანდღულაძისა შვილებით: ალექსანდრე, ვერა და ჩიჩახა, თამარა დავითის ასული და კონსტანტინე სამხარაძეებ; რძალი ელისაბედ ბერის ასული ანდღულაძისა და შვილები მისი: ნატაშ, ემ ლია, ნინუცა, სამეული და ვასილი აუწყებენ ძათი უძკირფასესი

ტერეზია პეტრეს ასულს ანდღულაძის

გარდაცვალებას, რომლის დაკრძალვა დღე დანიშნულია შაბათს, 31 მარტს, 4 საათზე, წმ ნიკოლოზის ეკლესიაზე. პანაშვიდი საღამოს ექვს საათზე. გამოსვენება საპიორის ქ. № 48.

461—1—1

ამა წლის 1 აპრილს, დღით კვირას ნ შუადღევის 12 საათზე, ქ. ქუთაისში, საფიორიის ეკლესიაზე გადახდილ იქნება ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი

დავით (დათიკო) კონსტანტინეს ძე მიქელაძის

მოსახსენებლათ, რასაც აუწყებენ ნათესავთ და მეგობართ შვილები: ფატი და ნინო; დეკი: ეკატერინე და ბარბალე და სიძეები: ალექსანდრე გედეანიშვილი და ნიკოლოზ დგებუაძე.

458—1 1

სახელმწიფო ოპერა

კრ. 282—1—1

დღეს, 31 მარტს,

პიკის ქალი

დასაწყისი საღამოს სრულ 8 საათზე

იყიდება ქარგათ ფოტოთულ

სახლი

— გაღით —

ვისაც სურს ხელსაყრელად იყიდოს და გაყიდოს, უნდა მიმართოს მამა-დავითის ქუჩაზე № 3, ბინა 2.

401—10—7

სახალხო მეურნეობის

უმაღლეს საბჭოს სახელმწიფო აღმშენებლობის კომიტეტის საღმშენელო განყოფილება.

ხერგიევის ქუჩა № 8, ტელეფონი 6—55.

გვაქვს კარგი ხარისხის დახარხილი ხე-ტყის მასალის დიდი რაოდენობა ყოველგვარი ზომის.

ფასი: კვადრ. ვერშოკი—37 კაპ. **ამოარჩევით:** კვადრ. ვერშოკი—40 კაპ.

მიიღება შეკვეთები სპეციალურ ასორტიმენტებზე.

(კრ. 286 1—1)

ჟულფის საგაყო აცხადებს

რომ ა. წ. 2 აპრილს, დღის 12 საათზე

ჟულფის (ნახიჩევ. ოლქ) საბაჟოს შენობაში

დანიშნულია

ზეპირი ზეპირი

საჯარო ვაჭრობა

საიმპორტო და საექსპორტო საქონლეგზე საარტელო მუშაოგის წარმოებეგის უფლეგის ასაღეგათ

ჟულფისა და შახტახტინის საბაჟოებთან.

ხელშეკრულების პირობების გასაცნობათ მსურველ შეუძლიათ მიმართონ საბაჟოში ყოველ-დღე 9 საათიდან 3 საათამდე.

ჟულფის ს გაქო.

(კრ. 285 2—1)

ამიერ-კავკასიის საგაქოს სამმართველოს განცხადება

ყველა დაინტერესებულ პირთა და დაწესებულებათა საყურადღებოდ ცხადდება შემდეგი წესები საბაჟოების მიერ შაბათ და ძღვრიდან ... შეალებათა გაშვების შესახებ. (1922 წლის 14 თებერვლის საბაჟო ტარიფის 112-ე მუხლის შენიშვნა 6 ე).

შხამიანი და ძლიერად მომქმედი საშეალებანი, რომელიც საზღვარ-გარეთ-დან მოდის, გაიშვება საბაჟოების მიერ შემდეგ საფუძვლებზე:

1. საზღვარ-გარეთიდან შხამიან და ძლიერად მომქმედ საშეალებათა მიბის უფლებით სარგებლობენ; ა) სახელმწიფოებრივი, კოოპერატიული ... ... ფაბრიკები. ქარხნები და ლაბორატორიები მხოლოდ და მხოლ... თავიანთი საწარმოო მეურნეობისათვის და ნედლი მასალის სახით სწორედ ... ქიმიურ და ქიმიურ-ფარმაციევტულ პრეპარატების დასამზადებლოდ, რომ... დამზადება ნებადართული აქვთ მათ სახალხო მეურნეობის უმაღლეს ... ბჭოს მიერ. ბ) სახელმწიფოებრივი, კოოპერატიული და კერძო წარმოებ... რომელნიც ეწევიან ბითუმად ვაჭრობას მედიკამენტებით არსებული წესე... თანახმად. გ) უმაღლესი სამეცნიერო და სამეცნიერო-სასწავლო დაწესებ... ლებები თავიანთ ლაბორატორიების საჭიროებისათვის.

2. საბაჟოების მიერ შხამიანი და ძლიერად მომქმედ საშეალებათა გაცვლ... ნებართვა ადრესატებს ეძლევათ იმ მოწმობების თანახმად, რომელიც მი... მათ სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს მიერ § 1 „ა“ მუხლში აღ... ნულ წარმოებებს, ჯანმრთელობის სახ. კომ-ტის მიერ—§ 1 „ბ“-მუხლში ... ნიშნულ წარმოებებს და § 1 „გ“ მუხლში აღნიშნულ წარმოებებს ... უმაღლეს სამეცნიერო და სამეცნიერო-სასწავლო დაწესებულებათა მიერ, ... მელთაც ესაჭიროებათ შხამიანი და ძლიერად მომქმედი ნივთიერებანი.

შენიშვნა: გაცემული მოწმობები რჩებიან ძალაში ერთი წლის განმავლობ... მაგრამ არა უგვიანეს წარმოების მოქმედების დასრულებამდე.

3. საბაჟოდან საშეალებათა გაცემის დროს მიმღებელი ხელს აწერს ... ბაზე საშეალებათა სახელწოდების და რაოდენობის აღნიშვნით.

4. საბაჟო საშეალებათა გაცემის შემდეგ, წარდგენილ მოწმობების თანა... დაუყოვნებლივ აცნობებს, წარმოების ადგილმდებარეობის მიხედვით, სა... ლებათა სახელწოდებას და რაოდენობას, როდესაც ადრესატი ეკუთვნის „ა“-ში აღნიშნულ კათეგორიას სახ. მეურნ. უმაღ. საბჭოს ეკონომიურ ... ყოფილებებს, როდესაც ადრესატი ეკუთვნის § 1 „ბ“-ში აღნიშნულ კ... გორიას—ჯანმრთელობის სახ. კომისარიატის ჯანმრთელობის განყოფ... ებებს, და როდესაც იგი ეკუთვნის § 1 „გ“-ში აღნიშნულ კათეგორიას... წესებულებებს, რომელთაც გასაკეს ძოწმობები და ყველა შემოხვევებში... შათა და გლეხთა ინსპექციის სათანადო განყოფილებას.

წესები ესე მოქმედებას იწყებს ადგილობრივ საბაჟოდ ... ებულებ... მიღების დღიდან.

ამიერ-კავკასიის საბ. ოს სამმართველოს საქ...

კრ. 284 3—1 მმართველი—მ...

საქართველოს ტეხნიკური საღმშ...

ნებლო ბიურო

სატესამგო

მთავარი სამმართველო: თფილისი, თავისუფლების მოედანი № ...

ტელ. 3—26 დეპეშის მისამართი—თფილისი, „სატესამმო“, განყოფ... ლებანი: ბერლინში, ბუხარაში,

უ ვ ე ლ ა ფ ე რ ი

ელექტროფიკაციისათვის

ელექტრონის დანადგარები, ტეხნიკური მოწყობილებანი, ჰიდ... ლიური სამუშაოები.

საწყობებში მუდმივად არის ყოველგვარი ელექტრ. და ტეხ... კურ მასალების დიდი რაოდენობა.

კრ. 682—0—...

ელექტრონის და ხინათლის

სამკურნალო

საწოლებით რენტგენი დიაგნოზისათვის

მიხეილ გედევანიშვილის სახელობის

ნერვიულ და შინაგან ავადმყოფთათვის—რომელნიც ფიზიკურ მეთ... ექიმობას საჭიროებენ.

საავადმყოფო სწარმოებს **ექ. სვიმონ ყიფშიძის** ... ნელობით. ტფილისი, ყორლანოვის ქ. № 20. (233—2...

დოკტორი მედიცინისა ბერლინის უნივერსიტეტი...

გ. მეგრაგიანცი

შინაგანი ავადმყ. ფილტვების—ჭლექი და გულის—სპეციალური ... მალარიისა შეშხაპუნება 914 რენტგენის სინათლის—ელეკტრონის ... კაბინეთი.

იღებს 9—12 საათ.—დღის და 5—7 ს. საღ.

ბებუთოვის ქუჩა № 23. (264—2...

დავკარგე კომერციულ მეურნეობის მუშაკთა კავშირ... ალექსანდრე ოატიანის სახელზე გაცემული წიგნაკი № 924, ჩაითვალოს გაუქმებულად. 46...

დავკარგე ალექსი გიორგის ძე ჯოხაძის სახელზე ... სახლის წიგნი № 4870 | 928. 1922 წლისა... მარინის ქუჩ. (9 რაიონი), ჩაითვალოს გაუქმებულად. 46...

დავკარგე დავით ნერსესოვის სახელზე სახალხო ... კომ-სარიატისა და არმიის სასურსათო ... ლის მიერ გაცემული მანდატი, ცალკე კავკასიის არმიის შტაბის ... ცემული მოწმობა № 181401 დოკუმენტები, ჩაითვალოს გაუქმებულ... 465—1...

დავკარგე ქულაშის გიმნაზიის მიერ მიხეილ ...ცარავას ... გაცემული მოწმობა ხუთი კლასის დამთავ... სახებ. ჩაითვალოს გაუქმებულად.

დავკარგე ამიერ-კავკასიის სოციალისტურ ფედერატ... ჭოთა რესპუბლიკის ფინანსთა ს ხალხო კ... ტის სადინისტრაციო განყოფილების მიერ ივანე ტყიბელაშვილ... ზე გაცემული მოწმობა № 1362. ჩაითვალოს გაუქმებულად.

დავკარგე სანსახურის ნოსხა გრიგოლი სიმონის ძე ... სახელზე № 21314, მოცემული სენაკის ... კომისარ... ს მიერ. ჩაითვალოს გაუქმებულად.

დავკარგე ქ. თბ. შრომის ბირჟიდან მოცემული 25... 1922 წ. უმუშევრობის წიგნაკი № 1261, ... სიონის ... ული კაკიტაძის სახელობაზე. ჩაითვალოს გაუქმებულად.

დავკარგე ქ. თბ. შრომის ბირჟიდან მოცემული ჩერ... № 2 66; კოოპერატივ „ალოროძინერაში“ ნამსახურეობი მოწმობა ... ტ ტის შემცირების გამო დათხოვნილი № 20, 15 იანვარს 192... მობა პირადობის. მოცემული ოზურგეთის მაზრის შემოქმედის ... მართველოდან № 9, რომელსაც ვაცხადებ 1923 ... 1-ლ... მივეს ამ მოწმობას დღეიდან ვაცხადებ გაუქმებულად. რაოდენ... ნის ძე ეღენტი.

დავკარგე ყირიმი სამსონის ძე გოგუას სახელზე ... დროებითი პარტიული მანდატი № 1266 ... ლი ლენინურის ორგანიზაციიდან. ჩაითვალოს გაუქმებულად.

დავკარგე თამარ ზალიშვილის სახელზე მოცემულ... ბის მოწმობა. ჩაითვალოს გაუქმებულად.

დავკარგე სამხედრო კომისარიატის მიერ ტფილისის ... ტეხნიკურ ინსტიტუტის სტუდენტის ... ვორკიანცის სახელზე გაცემული საცალო ბარათი 1922 წ. 1... თარიღით. ჩაითვალოს გაუქმებულად.